

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGA-DAD / 13149046

Uw kenmerk
2013Z16014

Datum 09 september 2013

Betreft Beantwoording vragen over het toestaan van de export van jonge kalveren naar Turkije

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de vragen van de leden Thieme (PvdD) en Van Dekken (PvdA) met betrekking tot het toestaan van de export van jonge kalveren (9-12-26 weken) naar Turkije (ingezonden 22 augustus 2013).

1

Heeft u kennis genomen van het bericht 'Kalfransport Turkije onaanvaardbaar'?

2

Bent u bekend met de misstanden die zich hebben voorgedaan tijdens transporten richting Turkije en specifiek aan de grens van Bulgarije en Turkije?

Antwoord 1 en 2

Ja.

3

Kunt u aangeven of slachthuizen in Turkije dezelfde dierenwelzijnsnormen hanteren als Nederland? Zo nee, waarin verschillen deze normen?

Antwoord

Turkije heeft in de laatste tien jaar haar wetgeving met betrekking tot dierenwelzijn een aantal keren aangepast. Turkije werkt er aan om haar wetgeving te harmoniseren met de EU wetgeving en OIE standaarden, ook op het gebied van dierenwelzijn.

4

Kunt u aangeven hoeveel misstanden in de afgelopen tien jaar hebben plaatsgevonden? Kunt u de hoeveelheid vee weergeven dat daarbij betrokken was, en welke problemen zich daarbij hebben voorgedaan? Zo nee, waarom beschikt u niet over deze gegevens?

Antwoord

Ik kan uw Kamer alleen informeren over gegevens van transporten vanuit Nederland. In de periode vóór 2011 waren geen transporten mogelijk naar Turkije, aangezien Turkije haar grenzen in relatie tot BSE lange tijd had gesloten voor Nederlands fokvee.

Van eind 2011 tot en met augustus 2012 zijn er wel transporten van Nederland naar Turkije geweest. Over de situatie van deze diertransporten aan de Turks-Bulgaarse grens heb ik u geïnformeerd in mijn brief van 21 januari 2013 (TK 28 286, nr. 612).

Na augustus 2012 zijn er geen transporten van runderen van Nederland naar Turkije meer geweest, doordat Turkije geen nieuwe importvergunningen voor fokvee heeft afgegeven vanwege het Schmallenbergvirus.

5

Klopt de conclusie van Eyes on Animals dat aan de Bulgaars-Turkse grens veel dierenleed ontstaat door lange wachttijden, extreme hitte en tekort aan water en voedsel? Klopt de stelling dat runderen in slachterijen in Turkije routinematig worden geslagen, steken in de ogen krijgen, elektrische schokken krijgen toegediend en aan een poot in de lucht gehesen worden? Bent u het ermee eens dat dit niet voldoet aan de dierenwelzijnseisen die gesteld zijn voor Nederlands vee?

6

Kunt u zich vinden in de conclusie van het artikel dat het transport naar Turkije en de daar bestaande slachtpraktijken ernstig dierenleed met zich meebrengt? Zo nee, op basis van welke argumenten?

Antwoord 5 en 6

In mijn brief van 21 januari 2013 (TK 28 286, nr. 612) heb ik de situatie beschreven van Nederlandse transporten en/ of transporten die in Nederland zijn gecertificeerd door de NVWA. Voor de vraag over slachthuizen verwijs ik u naar vraag 3.

7

Kunt u aangeven of u voornemens bent om de export van jonge kalveren (9-12-26 weken) naar Turkije toe te staan? Zo nee, kunt u verklaren waarom de exportsector zich aan het voorbereiden is op deze transporten? Zo ja, kunt u aangeven waarom u de Kamer nog niet geïnformeerd heeft over dit voornemen?

Antwoord

Voor de export van dieren is een gezondheidscertificaat nodig dat tussen Nederland en het betreffende derde land is afgesproken. Nederland heeft geen afspraken over het vereiste gezondheidscertificaat voor de export van mestkalveren naar Turkije en is niet in gesprek hierover met Turkije. Ik zal mij niet actief inzetten voor de export van mestkalveren naar Turkije. Ik ben niet op de hoogte van voorbereidingen van de sector op export van mestkalveren naar Turkije.

8

Klopt het dat er een ethische reflectiecommissie is ingesteld? Zo ja, wat is de functie van deze commissie? Welke leden zitten in deze commissie?

9

Kunt u aangeven wat de bevindingen zijn van de ethische reflectiecommissie over het dierenwelzijn van transporten richting Turkije? Hoe verhouden deze bevindingen zich met het voornemen om het export van kalveren naar Turkije toe te staan?

Antwoord 8 en 9

Nee, er is geen commissie ingesteld. In 2011 is door het ministerie van Economische Zaken, in samenwerking met het bedrijfsleven, de "Exportstrategie dieren en dierlijke producten" opgesteld. Eén van de belangrijkste doelen daarvan is om de prioritering van overheidsinzet om handelsbelemmeringen op te lossen, te verbeteren. In de strategie is ook aandacht voor (internationaal) maatschappelijk verantwoord ondernemen. In de periode december – januari jl. zijn drie casussen geanalyseerd waarvoor telkens een éénmalige stakeholdersbijeenkomst is georganiseerd. Op 28 januari 2013 is een dergelijke bijeenkomst georganiseerd waarbij met verschillende partijen, waaronder dierenartsen, sector, Eyes on Animals, WUR en beleidsmedewerkers, een ethische reflectie is gehouden over de casus "mogelijke export van mestkalveren naar Turkije". In deze sessie is gestructureerd naar de voor- en nadelen van een eventuele export gekeken. Uit de sessie kwam naar voren dat er dierenwelzijnsrisico's zijn bij het exporteren van mestkalveren naar Turkije.

Ik ben voorstander van Europese regelgeving die de transportduur beperkt tot 8 uur en om die reden zal ik mij niet inzetten om de export van mestkalveren naar Turkije mogelijk te maken.

10

Bent u het ermee eens dat de problemen aan de Turks-Bulgaarse grens sinds uw brief van 21 januari 2013 (TK 28 286, nr. 612) niet zijn afgenomen? Zo ja, bent u bereid het voornemen om het transport van kalveren richting Turkije in te trekken? Bent u voorts bereid een Nederlands verbod te leggen op transporten met vee richting Turkije?

Antwoord

Voor problemen aan de Turks-Bulgaarse grens zie vraag 4. Voor het deel met betrekking tot het voornemen om in te trekken verwijs ik u naar vraag 7.

11

Kunt u aangeven welke Europese landen nog meer vee exporteren richting Turkije? Kunt u aangeven om hoeveel vee dit jaarlijks gaat? Bent u bereid u op Europees niveau hard te maken voor hogere dierenwelzijnseisen aan de transport- en slachtpraktijken van Turkije?

Antwoord

Het ministerie van Economische Zaken beschikt niet over gegevens over exporten vanuit andere EU-landen, dan Nederland, naar Turkije. Nederland is in gesprek met Turkije om een seminar te organiseren in Turkije, op het gebied van dierenwelzijn. In Europa is al veel aandacht uitgegaan naar de situatie met diertransporten aan de Turks-Bulgaarse grens, zoals ik al aangaf in mijn brief van 21 januari 2013 (TK 28 286, nr. 612).

(w.g.) Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische Zaken